

Nr 1.

*Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion
angående ändring av 10 § förordningen om statlig in-
komstskatt, i vad avser sparbankernas säkerhetskassa.
(2:a avd.)*

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, I: 4, av herr *Strand* m. fl. har hemställts, »att riksdagen måtte besluta om sådan ändring i förordningen om statlig inkomstskatt, att sparbankernas säkerhetskassa utgår ur 10 § 2 mom. a) och införes i samma mom. under b)».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionen framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Bestämmelserna i 10 § 2 mom. punkterna a) och b) i förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt innebära följande. Enligt punkten a) utgör den statliga inkomstskatten för svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag, sparbankernas säkerhetskassa samt vissa utländska juridiska personer 40 procent av den beskattningsbara inkomsten, varvid dock särskilda regler gälla för försäkringsanstalter, i den mån de driva livförsäkringsrörelse. Jämlikt punkten b) utgör den statliga inkomstskatten för svenska ekonomiska föreningar, sparbanker, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar 32 procent av den beskattningsbara inkomsten.

Syftet med den föreliggande motionen är, att den statliga inkomstskatten för sparbankernas säkerhetskassa — i likhet med vad som gäller för sparbankerna — skall utgå med 32 procent av den beskattningsbara inkomsten.

Enligt lagen den 15 juni 1934 (nr 300) om sparbankernas säkerhetskassa, med däri senare vidtagen ändring, utgöres denna kassa av en för sparbankerna i riket gemensam fond med uppgift att trygga sparbankernas verksamhet och insättarnas rätt genom att lämna dels bistånd åt sparbank, som råkat i eller kan befaras råka i ekonomiska svårigheter, dels ock gottgörelse åt insättare i sparbank, som trätt i likvidation eller försatts i konkurs. Kassans tillgångar ha — i den mån de icke utgöra avkastning av de fonderade medlen — uppkommit genom bidrag från sparbankerna. Sedan kassans behållning numera uppnått ett belopp överstigande 10 miljoner kronor,
1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1949. 7 saml. Nr 1—2.*

utgå ej längre sådana bidrag, utan ökningen av kassans medel sker genom den behållna avkastningen. När behållningen ökat till 20 miljoner kronor, skall halva årsavkastningen utdelas till sparbankerna efter förhållandet mellan deras sammanlagda bidrag. Först sedan behållningen ökat till ett belopp, motsvarande 1 procent av de av sparbankerna förvaltade medlen (vilket procenttal enligt i den förevarande motionen lämnad uppgift för närvarande skulle motsvara ett belopp av cirka 70 miljoner kronor), skall hela avkastningen efter samma grund utdelas. I övrigt äger sparbank, så länge kassan består, icke göra gällande någon rätt till kassans tillgångar. Frågan hur vid kassans likvidation skall förfaras med nämnda tillgångar har lämnats oreglerad.

Vid kassans tillkomst infördes icke någon uttrycklig bestämmelse om den skattesats, efter vilken statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för säkerhetskassan skulle utgå. I *en inom finansdepartementet upprättad, den 3 februari 1934 dagtecknad promemoria* uttalades dock den åsikten, att statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för kassan torde böra beräknas enligt 18 § e) nämnda förordning, vilket skulle innebära, att kassan komme att beskattas något mildare än sparbankerna.

1936 års skattekommitté upptog icke till behandling frågan om säkerhetskassans beskattning i sitt betänkande med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m. (SOU 1937: 42). De på grundval av kommitténs förslag år 1938 vidtagna ändringarna i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt medförde sålunda icke någon uttrycklig likställighet i detta hänseende mellan kassan och sparbankerna, ehuru, såsom framgår av det följande, sådan likställighet vid tillämpningen ansågs föreligga. Efter sistnämnda ändringar hänfördes sparbanker i likhet med bl. a. svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar till de under 18 § 2 mom. b) samma förordning uppräknade slagen av juridiska personer, för vilka statlig skatt skulle utgå efter ett grundbelopp av 10 procent av det beskattningsbara beloppet.

Överståthållarämbetet berörde emellertid denna fråga i sitt remissyttande över samma kommittés sedermera avgivna betänkande med förslag rörande beskattning av stiftelser och ideella föreningar m. fl. juridiska personer m. m. (SOU 1939: 47). Ämbetet framhöll därvid, att — när säkerhetskassan avsåge att tillgodose huvudsakligen ett sparbanksrörelsens eget intresse — skäl ej syntes föreligga, att den skulle beskattas efter andra grunder än sparbankerna. Kassan borde därför uttryckligen hänföras till 18 § 2 mom. b) statsskatteförordningen.

I *proposition nr 134 till 1942 års riksdag* framlades bl. a. förslag, att säkerhetskassan skulle införas bland de i 18 § 2 mom. b) nyssnämnda förordning uppräknade rättssubjekten och sålunda jämsställas med sparbankerna. Av vederbörande *departementschef* uttalades i propositionen bl. a. att kassan uppenbarligen utgjorde en — låt vara i viss mån fristående

och särpräglad — del av sparbanksväsendet i riket och därutinnan i stort sett fyllde samma funktion som de enskilda sparbankernas reservfonder. Då kassan vidare, i likhet med sparbankerna, icke torde vara skattskyldig för förmögenhet, syntes departementschefen anledning föreligga att beträffande inkomstbeskattningen jämställa kassan med sparbankerna.

1942 års riksdag biföll på hemställan av samma års bevillningsutskott propositionen i denna del.

I detta sammanhang må nämnas, att regeringsrätten redan vid tillämpning av de före 1942 års författningsändringar gällande bestämmelserna ansett sparbankernas säkerhetskassa böra beskattas efter samma grunder som sparbankerna (RÅ 1942 ref. 41 samt 1942 not Fi 725 och 726 angående kassans inkomsttaxeringar åren 1938—1940).

I den förevarande *motionen* har framhållits, att sparbankernas säkerhetskassa, som vore en med sparbankernas medel bildad fond och vars syfte i princip vore detsamma som normalt fylldes med sparbankernas överskottsmedel genom avsättning till reservfonderna, icke borde beskattas hårdare än sparbankerna själva. Vid frågans riksdagsbehandling år 1947, då sparbankerna hänfördes till samma kategori som de ekonomiska föreningarna först efter därom under debatten i kamrarna framställda yrkanden, torde det ha berott på ett rent förbiseende, att säkerhetskassan icke kom att hänföras till samma grupp av juridiska personer.

Utskottet. Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen blev frågan om den skattesats, efter vilken den statliga skatten å inkomst för sparbankernas säkerhetskassa skall utgå, uttryckligen reglerad först genom lagstiftning vid 1942 års riksdag. Den vid nämnda riksdag i ifrågavarande hänseende beslutade författningsändringen innebar, att kassan infördes bland de i 18 § 2 mom. b) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt uppräknade slagen av rättssubjekt, till vilken grupp av skattskyldiga hörde bl. a. sparbanker. Redan dessförinnan hade emellertid kassan vid tillämpningen av de tidigare gällande bestämmelserna ansetts böra beskattas efter samma skattesats som sparbankerna.

Då förslagen till ändrade grunder för den statliga beskattningen av inkomst och förmögenhet behandlades vid 1947 års riksdag, var något ändrat ställningstagande i nu ifrågavarande hänseende icke åsyftat. I den vid samma års riksdag framlagda propositionen nr 212 föreslogs sålunda, att — förutom svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar m. fl. juridiska personer — såväl sparbanker som sparbankernas säkerhetskassa skulle hänföras under 10 § 2 mom. a) förordningen om statlig inkomstskatt, enligt vilket författningsrum nämnda skatt skulle utgå med 40 procent av den beskattningsbara inkomsten. 1947 års bevillningsutskott föreslog i sitt över propositionen avgivna betänkande nr 50, att vissa juridiska

personer, däribland svenska ekonomiska föreningar, skulle erlägga statlig inkomstskatt efter en skattesats av 32 procent, varvid dessa skattskyldiga av utskottet upptogos i 10 § 2 mom. b). Enligt utskottets förslag skulle däremot såväl sparbanker som sparbankernas säkerhetskassa kvarstå i 10 § 2 mom. a). Efter yrkanden, vilka framstälts under debatterna i riksdagens kamrar, beslöt emellertid riksdagen sådan ändring i utskottets förslag, att sparbanker överfördes till 10 § 2 mom. b). Härigenom kommo olika skattesatser att bliva tillämpliga å sparbanker och å sparbankernas säkerhetskassa.

I överensstämmelse med tidigare gällande bestämmelser bör vid den statliga inkomstbeskattningen samma skattesats vara tillämplig för sparbankernas säkerhetskassa som för sparbanker. Utskottet tillstyrker förden skull, att med bifall till det i motionen framställda yrkandet kassan överflyttas från punkten a) till punkten b) i 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, varigenom skattesatsen för kassan liksom för sparbanker blir 32 procent. Den sålunda ändrade lydelsen bör enligt utskottets mening äga tillämpning redan vid innevarande års taxering.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte i anledning av den förevarande motionen I: 4 av herr Strand m. fl. antaga följande

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

Härigenom förordnas, att 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse:

10 §.

2 mom. Den statliga inkomstskatten utgör:

a) för svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag, *sparbankernas säkerhetskassa* samt sådana utländska juridiska personer som ej beskattas enligt 1 mom.:

Föreslagen lydelse:

10 §.

2 mom. Den statliga inkomstskatten utgör:

a) för svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag samt sådana utländska juridiska personer som ej beskattas enligt 1 mom.:

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

fyrtio procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten icke skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för svenska ekonomiska föreningar, sparbanker, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar:

trettiotvå procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för försäkringsanstalter — — — inkomsten; samt

d) för andra — — — beskattningsbara inkomsten.

Vid tillämpningen — — — å livförsäkringsrörelsen.

fyrtio procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten icke skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för svenska ekonomiska föreningar, sparbanker, *sparbankernas säkerhetskassa*, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar:

trettiotvå procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för försäkringsanstalter — — — inkomsten; samt

d) för andra — — — beskattningsbara inkomsten.

Vid tillämpningen — — — å livförsäkringsrörelsen.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall äga tillämpning jämväl med avseende å det beskattningsår, för vilket taxering av beskattningsnämnd i första instans verkställs år 1949.

Stockholm den 15 februari 1949.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande

från första kammaren: herrar Elon Andersson, Wahlmark, Sjödahl, Velandér, Heüman, Franzon, Falk, Wehtje, Ramberg och Niklasson; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Sandberg, Jonsson i Skedsbygd, Kristensson i Osby, Sundström, Hagberg i Malmö, Persson i Svensköping, Olofsson och Bladh.